

YELOD DEGMÄLID
NÜM 6 **YUNUL 2006** **(Pads 41 jü 48)**

O Volapükaflens Valöpo!

Konot atmulik, keli etradutom flen S. Meira, labon tiädi : „Rosad hiela Paracelsus" fa hiel Jorge Luís Borges. If vilol reidön konoti at in Spanyänapük rigik e leigodön oni ko tradutod Volapükik, visitolös, begö! ladeti leäktronik sököl:

http://ar.geocities.com/elspamesmierda/Borges/borges-1983-rosa_paracelso.htm

Anikans blibons nog su tikädöp oksik, das Volapük binon nesuemovik. Ab hiel Arie de Jong, kel irevidom püki, no äbaicedom ko somikans. Ekö vöds sapik oma in tef at:

„El Schleyer äneodom pro sit okik stamädis mu brefikis. Pro zeil at, ävälom vödis se natapüks valasotik, ab gretadilo se püks Lingläna, Fransäna e Deutäna. Kö äbinos zesüdik, ävotafomom onis jüs ivedons pötöfiks pro sit okik. Dub dunamod at, Volapük no evedon pük su natapük seimik staböl, ab evedon äsvo pük livätik, sui generis, pük labü kalad lönik."

Volapük binon vo pük balik. No binon slafan püka alseimik. Volapük binon koboyumükarät labü lons patik. Kleiliko vödastok püka dekömon de vöds ya dabinöls in natapüks votik. In tef at, gebon tikamagotis fa vöds at pelofölis, ab if zesüdos ad votafomön onis bosilo, täno no zogon ad dunön osi, bi vöds no binons mastans – binons dünans, e Volapük ai eträitons onis somo. Sekü atos, Volapük labon kaladi lönik – kaladi, kel binon balik bevü püks mekavik votik. Medü on, vöds semikna pebrefüköls se püks vola lölik pledons rouli oksik patik, stabü gramat nedöfik, ad nunön tikamagotis kleilik menefe bal.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes sedom

Ralph

ROSAD HIELA PARACELSUS
fa hiel Jorge Luís Borges

In bür okik, kel binädon me lucems tel dis nuf, hiel Paracelsus äbegom Gode okik, Gode nefümik oka, Gode alseimik, das ösedom ome tidäbi.

Ävedos nevifiko soar. Fil smalik in filetatop äjedon jadis nenomöfik. Löükön oki ad filidön lampadi ferik binos vob tuik. El Paracelsus, kela küpäl pidetiron dub fen, äglömom leplekami okik. Neit ya iradon steilömis püfik e vatidugianili, ven änokoy ta yan.

Man at slipöfiko älöükom, ägrämom tridemili skrubätik, ed ämaifükom yani.

Nesevädikan änükömom. Äbinom id om fenik. El Paracelsus äjonom ome seadöpi; votikan äseidom oki ed ästebedom.

Dü tim semik no ätökoms vödi bal.

Tidan äbinom balidan, kel äspikom.

„Memob logodis se Vesüdän e logodis se Lofüdän," äsagom, no nen pleid. „No memob oliki. Kim binol-li, e kisi vilol-li de ob?"

Nem obik binon neveütik," ägesagom votikan. „Dü dels kil e neits kil egolob ad lükömön ini dom olik. Vilob vedön tidäb olik Eblinob ole dalabotis valik oba."

Äsumom sakädi ed ädotülom oni su tab. Könäds äbinons mödiks ä goldiks. Ädunom osi me nam detik.

El Paracelsus ideflekom de om ad filidön lampadi. Ven ägeflekom äküpom, das nam nedetik äkipon rosadi. Rosad at ätupon omi.

Äseidom oki, ädeklivom boso, äyümom tipoti doatas okik ed äsagom: „Cedol obi fägiki ad mekön stoni, kel ceinon diletis valik ad gold, e lofol obe goldi. Ut, keli sukob, no binon gold, ed if gold binon veütik pro ol, neai obinol tidäb obik."

„Gold no binon veütik pro ob," ägespikom votikan. „Könäds at binons balugiko dilil desira obik ad vobön. Vilob, das otidol obe Lekani. Vilob begolön kobo ko ol vegi, kel dugon lü ston.

Tidäb äsagom me vög koldik: „Begob ole miseri ad jonön obe nepubami e gepubami rosada. No veütikos, if vobol me steilöms u me Vöd."

El Paracelsus äsagom nevifiko: „Veg binon ston. Detävapün binon ston. If no suemol vödis at, no nog eprimol ad suemön. Step alik ola binon zeil."

Votikan älogedom omi kudiko. Äsagom me vög distik: „Ab, dabinon-li zeil?"

El Paracelsus äsmilom.

„Nofölans obik, kels no binons läs mödiks, ka stupiks, sagons, das no dabinon, e nemons obi lugani. No baicedob ko ons, ab no nemögos, das lifob in luspet. Sevob, das „dabinon" Veg."

Äbinom seilik. Täno votikan äsagom:

„Blümob ad begolön oni ko ol, igo if omutobs golön dü yels mödik. Dälolös obe ad travärön däsärti. Dälolös obe ad logön se fag läni pepromöl, igo if stels no leadons pobestepön oni. Vilob te blöfi bal büä osetävob."

„Kiüpo?" äsäkom el Paracelsus kudiko.

„Ebo anu," äsagom tidäb me näm süpik.

Iprimoms spikoti in latin; anu in Deutänapük.

Hiyunan ätovom rosadi ini lut.

„Dabinon sagäd," äsagom, „das kanol fefilükön rosadi e koedön gepubön oni se zens yufü Lekan olik. Dälolös obi ad temunön milagi at. Te atosi begob ole, ed ogivob ole poso lifi lölik oba."

„Binol vo kredälik," äsagom tidan. „No neodob kredäli; flagob fiedi."

Votikan älaidulom: „Ebo bi no binob kredälik, vilob logön me logs obik nosükami e dönulifükami rosada." El Paracelsus isumom oni, e spikölo äpledom me on.

(Fövoti konota kanoy reidön su pad 46).

CILS KÄPTENA GRANT (fa Jules Verne) (6)

Nevifiko el Robert sevälöfikom. El Glenarvan lemufükom danöfiko nami savane oma.

„Ai dünan ola, Thalcove!"

Yagan lovesumom dugi grupa smalik e dugädom oni da Pampadän.

Täno nüdugom oni ini vilag Lindiyanik, kö remoms blimi e jevodis. El Glenarvan cedom, das is kanom bosi sevön tefü nepubans, ab nensekiko.

Pos dels anik rivoms flumedi „Guamini." Jolü flumed reguloms neitatänadi.

Slip omsik paropon süpo. Milats faemikas lakvaradas, lups redik Pampadäna, rorons zü tänad. Bü delalit jütaglöpem ya pefegebon. El Thalcove säedom jevodi oka ad mobätön lupis de tänad. Ab el Glenarvan no baicedom. Om vilom monitön. Dü blöfäd omas, el Robert bunom sul jevod Lindiyana e monitom kos lunims. Pö solasülöpikam, monitans galotoms vesüdio. Loged omsik sukon eli Robert, funi hikela dredoms ad tuvön seimo. Ab pos düp bal . . .

„Binol yunan kuradik e vifik äs vien."

„Ämutob monitön; El Thalcove ya balna esavom lifi objk, ed ol vilol savön fati oba!"

„Lesi, o cil oba! Takäd odefon obe jüs utuvob Käpteni Grant!"

Pos monit lunik e töbik lüsedanef logon fortifi nemü „Livät." Major Manuel, büdan fortifila Largäntänik getedom lükömanis ladöfiko, ab . . .

„Binol kredälik," äsagom. „Sagol, das fägob ad distukön oni?"

„Nek no fägon ad distukön oni," äsagom tidäb.

„Negidetol. Kredol-li, das bos kanon-la pagegivön nose? Kredol-li, das el Adam balid in Parad ikanom-la distukön flori igo bal, u yebabledi bal?"

„No binobs in Parad," äsagom viläliko hiyunan. „Is, dis mun, valikos binon deadöfik."

El Paracelsus ilöükom oki dönu.

„In top votik kinik binobs-li? Kredol-li, das Godöf kanon-la jafön topi, kel no binon Parad? Kredol-li, das Fal bos votik binon-la, äs nesev, das binobs in Parad?"

„Rosad kanon pafilükön," äsagom tidäb letodiko.

„Fil nog dabinon in filetatop," äsagom el Paracelsus. „If jedolöv rosadi at sui on, kredolöv, das püfefilükon, e das zen obinon veratik. Sagob ole, das rosad binon laidüpik, e das te jin onik kanon cenön. Saidonöv obe vöd te bal ad jonön oni obe dönu."

„Vöd bal-li?" äsagom pesüpädölo tidäb. „Vatidugianil ya pekvänon, e steilöms binons fulü püf. Kisi dunolöv-li ad gepübön oni?"

El Paracelsus älogedom omi lügiko.

„Vatidugianil ya pekvänon," ädönuom, „e steilöms binons fulü püf. Pö dil at lifatäva obik gebob stumis votik."

„No riskob ad säkön, kiniks binons," äsagom votikan lukäfiko, u ba mükiko.

„Spikob dö ut, keli ägebon Godöf ad jafön sülis e tali, äsi Paradi nelogädik, kö anu binobs, e keli sinod rigik klänedon de obs. Spikob dö Vöd, keli tidon obes nolav Kabaala."

El Paracelsus ämeditom. Poso äsagom: „If dunoböv osi, sagolöv, das atos binon te jin pekodöl dub magiv logas olik. Milag at no givonöv ole fiedi, keli sukol. Klemolös, kludo, rosadi."

Hiyunan älogedom omi, boso pätupöl. Tidan laodiko äsagom ome: „Zuo, kim binol-li ad nükömön ini dom tidana e ad flagön milagi? Kisi edunol-li ad meritön legivoti somik?"

Votikan ägesagom, me vög dremöl: „Ya sevob, das edunob nosi. Begob ole nemü yels mödik, dü kels ostudob in jad olik, das dälolös obe ad logön zeni e poso rosadi. Nosi obegob plä atos. Okredol temunami logas obik."

Süpiko äsumom rosadi leredik, keli el Paracelsus ilüvom su tab, ed äjedom oni ini flams. Köl peperon, e te zen nemödik äreton. Dü timül nenfinik ästebedom vödis e milagi.

El Paracelsus no imüätikom. Äsagom me balugöf süpädöl: „Sanans e pötekans valik di Basel lesagoms, das binob cütan. Ba gidetoms. Is binon zen, kel äbinon rosad e no plu obinon."

Hiyunan äjemom. El Paracelsus äbinom lutidan, u ba visionan, ed om, nüdranölan, ägolom love yan omik ed ämütom omi ad koefön, das lekans magivik omik äbinons vaniks.

Äkienom ed äsagom ome: „Ebitob nepardoviko. Pö ob edefon fied, keli Söl flagon de lekredans. Dälolös obe, das lailogob zeni. Ogekömob, ven ovedob nämikum, e lä fin Vega ologob rosadi."

Äspikom me levip, ab levip at äbinon pid, keli kodon in om tidan bäldik, so palestümöl, so patataköl, so famik ä fino so vagik. Kim äbinom-li om, el Johannes Griesbach, ad tüvön me nam blasfämik, das po maskar nek dabinon?

Könäds goldik äbinonsöv nu limun. Ägesumom onis ven ämogolom. El Paracelsus ädugädom omi jü fut tridema ed äsagom ome, das in dom at ai obinom benokömik. Bofikans äsevoms, das neai ölogoms odi dönu.

El Paracelsus äblibom soelölo. Büä äkvänom lampadi, äkonletom ini nam okik zeni nemödik ed äsagom vödi bal nelaodiko. Rosad ägepubon.

(Tradutod fa hiel S. Meira)

SMILOBSÖS !

Linglänan ävisitom Lamerikäni. Ven äküpetom mani, kel äsmökom zigari vemo gretiki, äsagom: „Zigar gretik kion!" Man ägespikom: „Is in Lamerikän dunoy valikosi gretiko!"

Täno älogom toodi vemo gretiki ed äsagom: „Tood gretik kion!" Ek ägespikon dönuo: „Is in Lamerikän dunoy valikosi gretiko!"

Pos minuts anik älükömom lü lotidöp ed äsäkom: „Kiöp binon-li tvalet?" Ab neläbiko äflekom oki pö gul dobik ed äfalom ini svimaban. Ävokädom: „No tirolöd jäni!"

• • • • • • • • • • • •

Mans kil: lugan, tifan e bolitan äyüloms dö fäg oksik ad blibön in svinalecek ko svin.

Balido lugan ägolom ini svinalecek. Pos minuts deg äsekömom.

Täno tifan änügolom ini lecek. Pos minuts teldeg id om äsekömom.

Fino bolitan änügolom ini lecek. Pos minuts kildeg svin äsekömom.

(Cogs löpik petradutons fa hiel John Redgwell)

• • • • • • • • • • • •

ETUVOL-LI KRODAVÖDIS VERÄTIK?

Horitätik: 1) leefad; 7) vum; 8) gok; 10) ob; 13) giraf; 16) pijun; 17) me; 18) -av; 20) näi; 21) raänid; 22) ors; 26) -um; 28) ve; 29) Is; 30) tigrid; 31) klu.
Penditik: 1) leopar; 3) -ef; 5) ag! 6) dog; 9) kim? 12) turno; 14) renar; 15) flib; 19) od; 23) sval; 24) fit; 25) fig; 27) mid.

• • • • • • • • • • • •